

מיניות של מתבגרים בעידן הדיגיטלי

לי ראובני בר דוד, מטפלת מינית מוסמכת ומרצה בתוכניות הכשרה לטיפול מיני וחינוך למיניות בריאה, בבתי ספר ובפני אנשי מקצוע העובדים עם מתבגרים, עונה לשאלות מתבגרים בטור צעירים חסרי מנוח במגזין ראש אחד.

הקדמה

העידן בו אנו חיים מכונה בתרבות הפופלארית "העידן הדיגיטלי", התקופה בזמן בו הפכו המסכים לחלק מרכזי בחיינו והם מעניקים לנו מענה מסוגים שונים, החל ברמת השירותים וכלה בצרכים רגשיים, חברתיים וקונקרטיים.

מתבגרים, שנולדו משנות 2000 ואילך המכונים "ילידים דיגיטליים", הם נחשבים לאינטליגנטים ומפותחים טכנולוגית ולפי פרנסקי (2001) הם נושאים את הסימנים הבאים: הם נולדו למציאות טכנולוגית דיגיטלית מתקדמת הרבה יותר מהוריהם (המהגרים הדיגיטליים), הם גדלים בסביבה רווית טכנולוגיות, הם שולטים בה בקלות יחסית ואף רגילים לשינויים טכנולוגיים מהירים, הם מסתגלים אליהם בקלות. הורגלו מלידתם לתפעל מכשירים ניידים, דיגיטליים, בטכנולוגיה מתקדמת, עבורם עולם מלא מסכים, הוא מציאות מובנית מאליה. נדמה כי האתגר עבורם הוא דווקא במיומנויות המסורתיות, משחק באמצעות דמיון, משחק בחברותא במשחקי קופסא דוממים, נטולי קול, צבע, צליל ואינטראקטיביות. עבורם קשר עין, פענח מבע רגשי במבט והתמודדות עם האחר היא אתגר רגשי ומנטלי.

בתחום ההתמחות שלי, טיפול מיני וחינוך למיניות מיטבה, אני רואה עד כמה השינויים הטכנולוגיים מפעפעים לעולם הזוגיות, מיניות ותפיסות האינטימיות. על פניו, הסכנה הברורה והמיידית היא כמובן החשיפה לפורנוגרפיה, הן ברמת התוכן והן ברמת התהליך. חינוך מיני הפך לוואקום שמערכת החינוך איננה מצליחה להפוך לאינטגרלי במערך השיעורים שלה, ומנגד ההורים חשים כי העדר דיבור "ישמור" על הילדים והמתבגרים, ולא יכניס להם רעיונות לראש כאשר ההפך הוא הנכון והחור השחור של העדר הדיבור מתמלא בסקרנות, תכנים שאינם מותאמים אליהם נחשפים ילדים ומתבגרים ללא תיווך או שיח ועוררות פיזיולוגית שהגוף והנפש מתקשים לווסת.

ברמת התוכן, ברור כי ילדים ומתבגרים אינם מצליחים ללמוד מתוך פורנוגרפיה מהי אינטימיות. להפך, הם נחשפים לאקטים מיניים נטולי קונטקסט, הקשר רגשי או תהליך זוגי הדרגתי ובהעדר דמות בוגרת לעיבוד, הם משחזרים, מתנסים ומעבדים את התכנים בחיקוי, בהתנסות, בניסיון לייצר ריגוש והנאה ללא בשלות או הבנה של האקטים על המסך. במאמר הנוכחי אנסה להדגים באמצעות שאלות מתבגרים ושיח עם הורים ומורים אתגרים ייחודיים לתקופתנו בכל האמור בשיח אודות מיניות מיטבה.

מסכים מתבגרים ואינטימיות

חינוך מיני הוא אתגר רגשי עבור הורים רבים. לעיתים נדמה כי הורים מייחלים לכך שמערכת החינוך תיקח על עצמה באופן מלא את הנושא ותפטור הורים מהמבוכה בשיחה אודות גוף, הנאה,

מוכנות ובשלות. במפגשים שאני מקיימת עם הורים הם טוענים כי המתבגרים מודעים היטב למהי מיניות וכי הם אינם נדרשים לאינפורמציה מהם. כאשר אני מתעקשת ומתאגרת אותם לשיח רגשי, שיח שעוסק בבחירה, בבשלות, בבדיקה של משמעות, הם טוענים שאין להם את הכלים, הרי גם איתנו לא דברו, ויצאנו בסדר גמור....

לצערי, הנתונים מדברים בעד עצמם, ילדי דור המסכים, מגבשים את תפיסת עולם המיניות על ברכי הפורנוגרפיה, מחקרים אחרונים מראים כי בישראל ילד ממוצע נחשף לפורנוגרפיה בגיל 9. בהמשך המצב מתמיר, 90% מהילדים בגיל 12 צופים בפורנוגרפיה דרך קבע. נתונים מראים כי ילדים בני 11 עד 17 הם הצרכנים הגדולים ביותר של פורנוגרפיה באינטרנט. ולרוע המזל הפורנו של היום זמין, ממכר, אלים וקיצוני יותר מאי פעם. זה לא מה שהיה בעבר.

ההשלכות כפי שהן באות לידי ביטוי בשאלות של מתבגרים במגזין ראש אחד, עליהן אני עונה הן ירידה בגיל תחילת קיום יחסי מין יורד, התמודדות עם לחץ אדיר לקיום יחסי מין ובורות אדירה. בתמות המרכזיות אותן אציג, אדגים כיצד באים לידי ביטוי תפיסות המיניות, היחסים, האינטימיות וקשרים בעיני מתבגרים לאור השפעות המסכים.

צפייה בפורנו

בגלל הזמינות של המסכים, הניידים, הטבלטים והמחשבים, השימוש באינטרנט הפסיק להיות מבוקר. בעבר המלצת אנשי מקצוע להורים היתה להציב את המחשב במרכז הבית ותוך כדי קיפול כביסה או הכנת ארוחת ערב להציץ על המסך, לראות במה המתבגרים עסוקים. היום מאחר ולכל אחד מסך אישי, לעיתים יותר מאחד, והשימוש בהם נעשה בחדר, בפרטיות, קשה לעקוב. השימוש שמתבגרים עושים במסכים הוא הרסני ופוגעני. מתוך השאלות שלהם אני מסיקה כי הצפייה הזמינה מעוררת, מסקרנת ומלהיבה יחד עם זאת היא גם מעוררת תחושות קשות של אמביוולנטיות, גועל, בושה, התכנים נדמים כמרתיעים ואין יכולת לווסת על העוררות והמשיכה לצפות בהם שוב. הגיל והמגדר הם מרכיב משמעותי בשאלות הבאות שאציג לדוגמא נערה בת 13 שואלת: "לפני חודשיים, התחלתי לראות סרטי פורנו חנים באינטרנט, ואני מרגישה מגעילה.. אחרי שאני רואה את הסרטים, אני נגעלת מעצמי, כי אני יודעת שיש בנות בגיל שלי שלא עושות, את זה ואם הן ידעו שאני רואה, אני לא רוצה לחשוב על מה שיחשבו אלי. אני חייבת עזרה! אני לא יודעת מה לעשות עם עצמי".

תשובתי במקרה זה היתה: "פורנו מאוד נוכח בחיינו וקשה להמנע ממנו, יחד עם זאת התכנים שאנחנו נחשפים אליהם, ממש לא מותאמים לגיל או ליכולת ההכלה שלנו. אני מבינה את האמביוולנטיות, את המשיכה, את הסקרנות, את האפקט שיש לזה על המוח והעובדה שזה יוצר עוררות יחד עם זאת הידיעה שזה לא מותאם ופוגעני חייבת להיות גם לנגד עיניך ולהנחות אותך באופן חד משמעי במקרה זה. פורנו פוגע בך, הוא פוגע ביכולת שלך להיות בהערכה לגוף שלך, פוגע ביכולת שלך להיות ביחסים, פוגע ביכולת שלך להיות מותאמת לגילך מבחינה מינית. עדיף לנסות להמנע. כשעולה הצורך תנסו לקבוע לעצמך פעילות אלטרנטיבית קבועה לדוגמא קנדי קראש או סדרה שתעניין אותך. זה לא פשוט, אך לטובתך, תנסו להפסיק. בהצלחה

דוגמא נוספת דומה, נשאלת על ידי בת 15 אשר מבטאת בשאלותיה גם את חוסר הידע והבורות למרות זמינות המידע באינטרנט

: "בשנה האחרונה אני רואה פורנו בערך פעמיים-שלוש בחודש, ואני ממש נהנת מזה. אני יודעת שזה תיאור לא נכון של יחסי מין, ושהסרטים האלה לא מתארים באמת את המציאות. כל פעם אני מרגישה שאני ממש רוצה לראות, ואחרי שאני מסיימת אני קצת נגעלת מעצמי. אני לא יודעת אם זה טוב, או אם אולי זה מפריע לגדילה שלי, או משבש הורמונים. אז החלטי שאני לא רואה יותר, ומחקתי את כל האתרים.. ומאז כל כמה זמן אני מרגישה שאני ממש רוצה לחזור לזה.. "

הזמינות של הפורנוגרפיה לא מאפשרת המנעות. במקרה זה היא מעוררת תחושת גועל ואי התאמה לקבוצת השוות, כלומר אם אני בת אני לא אמורה לצפות בפורנו. לבנים יש לפחות את הפריבילגיה לעבד את התכנים עם חברים, להודות בכך שהם צופים או לשתף בתכנים שהם ראו, עבור בנות שהשיח אינו טבעי להן בתחום זה, והן אינן מעודדות לצפות בתכנים אלו, החוויה היא של בדידות.

תפיסה של קשר ואינטימיות

קשר הוא בראש ובראשונה כלי השרדותי, דרך לבחון מי חבר ומי אויב, מי מטפל בי ובאיזה דרך אני מוקיר על כך תודה בחיך. אנחנו מתקשרים מרגע שאנו מגיעים לעולם. בעידן המסכים, הקשר השתנה והוא איננו מושתת על מבט, חיך, קול, שיחה ממשית אלא גם אל תקשורת וירטואלית, שיח באמצעות מסכים מבלי להכיר את הדמות באופן ממשי. הדבר גורע מהיכולת של המתבגרים לווסת תחושות של חרדה, בדידות או תסכול באמצעות האחר. אין חיבוק, אין חיך, אין קול מרגיע. גם הבניות הקשרים שונות והן עשויות להראות שטחיות יותר. אדגים בשאלות הבאות לדוגמה בת 11 וחצי שואלת:

שנה שעברה היה לי חבר והיינו נורא מאוהבים אבל צחקו עלינו אז החלטנו להיות חברים בסתר. נשארנו ככה חודש. יום אחד ילד שאני נורא אוהבת ועדיין אוהבת ואהבתי הציע לי חברות (בגלל שאף אחד לא ידע שהייתי חברה של ילד בסתר) והחבר שהיה איתי בסתר היה נורא רגיש.. אז לא יכולתי להסכים לו כי לא רציתי לפגוע בחבר שלי.. אבל כשניפרדנו אני כל הזמן רדפתי אחרי הילד הזה ולא היה לו אכפת יום אחד פתחנו הכל בנינו בצ'אט של פייסבוק דיברנו ונפתחתנו וסיפרנו אחד לשני שאנחנו אוהבים אחד את השני הוא אהב אותי אני אותו....

עבורה, השיחה בפייסבוק היא שיחה ממשית למרות שהיא לא שמעה את הקול או ראתה את עיניו של בן זוגה. עבור מתבגרים השיחה הוירטואלית היא במה שבמה קל יותר להצהיר על אהבה או לכונן קשר.

מנגד, מי שחווים קושי רגשי מסיטואציות חברתיות, עשויים לחוש את האתגר גם בשיח וירטואלי. במובן הזה העדר מיומנויות חברתיות בסיסיות מקשה אף יותר כי חווית האון ליין (להיות מחובר, נגיש ומעודכן) ממשיכה גם מחוץ לגבולות בית הספר והתנועה. מתבגרים ישנים פחות כאשר הנייד נמצא לידם כי הם רוצים להיות מעודכנים כל הזמן במה שקורה. לכן, כאשר נערה מעידה על עצמה שהיא מתקשה לזרום בשיחה גם בעולם המסכים, הקושי ממשיך מעבר לשעות בית הספר. לדוגמה, בת 14 מתארת: "יש לי בעיה, יש לי קושי בפיתוח שיחה. אין לי הרבה נושאי שיחה לדבר עליהם עם חברות וחברים. יש לי תחושה שאני משעממת את החבר'ה. אותו הדבר בפייסבוק אני מתחילה לדבר עם חברות ואז אחרי כמה דקות שאין לי מה להגיד להם אני ממצאה תירוצים שאני צריכה ללכת."

המצוקה שלה היא ממשית והיא זקוקה לכלים להתמודדות עם החרדה החברתית שלה בדיוק כמו מי שמתבייש ללכת למסיבת כיתה.

דוגמא אחרת מתארת את המצוקה שחווים מתבגרים לנוכח הפומביות של מערכות יחסים אינטימיות בת 16 שואלת: "חברות שלי אומרות לי שילדה מהשכבה ספרה לכולם שהיא קיימה יחסי מין עם החבר שלי. זאת ילדה שתמיד משקרת ומעלה סטטוסים מגעילים ורעים בפייסבוק.

כולם מדברים על זה וגם עשו עליו קבוצה בפייסבוק "חברים שבוגדים בחברות שלהם"..... הפייסבוק במקרה הזה עשוי להפוך לשוט הרסני ופוגעני היוצר מתחים וקשיים מרובים בקרב מתבגרים.

בתוך השיח של המתבגרים, הקודים של החיזור משתנים והאינדיקציות למידת העניין הן אחרות. לדוגמא כמו שמתארת בת 15: "יש ילד בשכבה שלי שדי נדלקתי עליו, נראה לי שהוא מסתכל עלי די הרבה. רציתי להתחיל לדבר איתו אבל התביישתי וחברה שלי קראה לו לדבר איתי. דיברנו וזה היה ממש מביך אבל זרמתי. דיברנו בפייסבוק פעמיים בערך אבל אני תמיד התחלתי את השיחה.. הבעיה היא שהוא ממש ביישן הוא לא מתחיל איתי שיחות רק אני מתחילה. וכשאני מדברת איתו זה נתקע והוא לא זורם.. הוא רק עונה על מה שאני שואלת אותו ומדברת, היא לא מפתח נושא שיחה מעצמו וככה השיחה מסיימת מהר. אותה נערה מבינה שאם הבחור לא יוזם שיחה אלא רק נענה, כנראה פחות מעוניין.

כאשר מתבגרים חשופים לפורנו, מעוררים וסקרניים לגבי החוויה, הנטייה היא לעבד את התכנים תוך כדי חוויה, לעיתים באופן שאינו מותאם. מתבגרים מדווחים אודות פעילויות מיניות ללא הקשר רגשי ובעיקר ללא ראיית האחר כסובייקט תוך הפעלת לחץ על מי שאמורים להיות בני זוגם האהובים. השאלה הבאה מדגימה גם את הבהילות ליחסים, גם את העדר המוכנות, גם את האופן שבו מתבלבלים המרחבים האינטימיים והוירטואלים וגם את האופן שבו הלחץ המופעל הוא ממשי למרות שהוא לחלוטין מתקיים בעולם המסכים, בת 13 שואלת כך: "היה לי חבר בן 16. שבוע בערך היינו חברים. ואז הוא שלח לי הודעה שאני אשלח לו תמונה של איבר המין שלי. סירבתי לו, אז הוא התחיל לקלל אותי ולאיים עלי. הוא שלח לי לפרופיל שלי בפייסבוק את התמונה של איבר המין שלו. זה לא היה לי נעים אז ביקשתי ממנו שלא ישלח לי יותר את התמונות האלה. אבל הוא ממשיך לשלוח לי עד היום.... הוא מאיים אלי שהוא יכתוב בסטטוס שקיימנו יחסי מין... בבקשה תעזרי לי אני מפחדת נורא!".

הקונספט של הטרדה או איום אינו נכלל באפשרויות המיידיות. שאלות רבות נשאלות בעלות גוון דומה וכאשר אני מציעה לפנות להורים, ליועצת או למשטרה, אני יודעת לרוב שפנייה לעולם המבוגרים לא תעשה מאחר וה"שיימינג" שאותה נערה מתלוננת תחוה הוא עונש ראוי שיחזיר אותה "למקומה הראוי" כאובייקט מיני. לרוב הטקטיקה בה הן בוחרות, מניסיוני בעבודה הוא המנעות, כלומר חסימת הנער או יציאה מהאתר הספציפי והמשך חיפוש קשר באתר, מרחב וירטואלי אחר.

אווננות

שאלה שכיחה של מתבגרים היא מה זה אווננות? האגינדה שלי היא לנרמל את הפעולה ולתת לגיטימציה עליה. ובהקשר העידן הדיגיטלי בשאלות שנשלחו אלי בשנה האחרונה עולה המעורבות של פורנו באוננות והיא נתפסת כמעט כתנאי לאוננות. לדוגמא בשאלה של בן 14: "אני מאונן הרבה. אני מאונן כמעט כל יום, וכשאני מאונן אני צופה בסרטוני פורנו. האם זה בסדר לאונן כל כך הרבה? והאם זה בסדר לצפות תוך כדי זה בסרטים?"

לעיתים נדמה כי מתבגרים ששים לחקות את התכנים שהם רואים בפורנו, היתה תקופה בה פניות רבות עסקו בסקס קבוצתי או סקס שהיו בו מאפיינים של כפייה, אלמנטים שחיקו תכנים מתוך סרטים פורנוגרפיים. כיום אני מרגישה שהמגמה היא הפוכה ובני נוער הפכו להיות מסוגרים יותר חברתית ומינית. הפורנו והאוננות האינדודואלית מולו, זו שאיננה מצריכה את האחר לשיתוף פעולה, תקשורת או דיאלוג היא המועדפת על המתבגרים והם נמצאים בסוג של קונכיה מינית. לעיתים נדמה כי הדבר המרכזי שהם רוצים הוא להיות מינית עם עצמם.

זהות להטבית

מתבגרים עסוקים בהבניית הזהות והעדפה המינית שלהם מגיל צעיר, אולם בגיל ההתבגרות ההבשלה וההכרה בזהות ובהעדפה החד מינית מתגבשים ביתר שאת. עבור מתבגרים רבים הפורנו הופך להיות המדד לגירוי ומשיכה לבן המיני שלהם. באמצעות צפייה בתכנים פורנוגרפיים נדמה שהם "בודקים" את מידת העוררות והעניין שלהם בבני מינם. לצערי התחושות שהעונג מעורר מלוות לא פעם בגועל או בושה.

לדוגמא בת 14 שואלת: "התחלתי להתעניין בנושאים מיניים לפני שנתיים והתחלתי לראות פורנוגרפיה של בנות שמתנשקות. זה גורם לי הנאה למרות שאני לעולם לא נמשכתי לבנות ובמיוחד לא חשבתני לנשק אותן, אבל פורנוגרפיה של בן ובת לא מלהיבה אותי. האם יש משהו לא בסדר איתי? זה בסדר לראות פורנו כזה? זה אומר שאני נמשכת לבנות? מה לעשות?!"

התשובות שלי שואפות לנרמל את התחושות המתעוררות סביב הזהות המינית, להדגיש את העובדה כי הגיל הצעיר לא בהכרח מצביע על בחירה מובהקת וכי בעתיד תנתן אפשרות בחינה מחדשת וככלל הגדרות נטות לצמצם ולדכא את האדם. בד בבד, אני מנסה לעודד צמצום בצפייה מאחר והוא יוצר תלות, הגבלת הדמיון וחוויה של מיניות יחידנית בלי צורך באחר. במקרה זה תשובתי היתה כך: "פורנוגרפיה מראה לנו דברים שאנחנו לא יכולים לראות או לדמיין ביום יום. היא מעוררת את המוח ויוצרת תגובה של סקרנות ועניין אבל יש בה גם הרבה חסרונות. היא מגבילה את הדמיון, עשויה לעורר דחייה וחרדות לגבי מיניות ולעיתים קרובות מעודדת אלימות והחפצה. לגבי המשמעות של התכנים בתיאור שלך, קשה לומר. פורנו או פנטזיות אינן קשורים בהכרח באופן ישיר בהעדפות המיניות שלנו. יתכן שאת (כמו רבים אחרים) מורכבת או סקרנית לגבי מגוון של דברים. בנתיים, בגלל הגיל הצעיר אני בהחלט ממליצה להשאיר את התכנים הללו לדמיון ולא לסרטים שבהחלט אינן מותאי גיל, למרות הסקרנות וההתרגשות הכרוכים בצפייה בהם."

שאלה של נער בן 15 מעלה תחושות קשות וחרדה לגבי האפשרות של היותו הומוסקסואל (או חרדה מכך שהמיניות אותה הוא פוגש בפורנו עוסקת בתכנים קשים, אלימים או נטולי אינטימיות). הוא שואל כך: "לפני שנתיים זו הייתה הפעם הראשונה שצפיתי בסרט פורנו של הומואים. מאז אני מאונן מול זה, אך שאני גומר, אני נגעל מעצמי ונגעל מהסרט ומהומואים. אני מסתכל לבנים על איזור איבר המין ואני מאוד נהנה - כשאני חרמן. ברגע שאני גומר, אני נגעל מכל הסרט ומהמחשבה שראיתי את זה. אני מוכרח לציין שיש לי חברה שאני אוהב! מה זה אומר עליי? אני הומו? ביסקסואל? סטרייט?"

גם כאן, הצפייה בתכנים מועררת ומלהיבה ברגע אך בהמשך נדמה כי התחושה היא קשה ולא נעימה, הנער נותר עם תחושות של בושה ואשמה הן על הזהות והן על התוכן.

כינון מיניות בריאה בקרב נערות מתבגרות

מחקרים מראים כי כינון מיני מורכב ברובו מאזהרות והפחדות ופחות התמקדות בעונג ובהנאה. הדבר נכון שבעתיים ביחס למיניות של נערות מתבגרות. מישל פיין, חוקרת אמריקאית שעבדה עם מתבגרות שחורות בגטאות ניו יורק מתארת כי נערות הופכות להיות חלק משיח המעודד מיניות הטרוסקסואלית, כאשר הנערה בתפקיד ההודפת, זו שאמורה להזהר מגברים, לא להעניק יותר ממה שמותאם למידת המחויבות של הקשר. כמו כן, עליהן לוודא שאינן הופכות להיות קורבנות למיניות גברית (שהיא כאמור בלתי ניתנת לריסון) ובכך מתבגרות ונשים צעירות לומדות לדכא את תשוקתן המינית ולפחד ממנה. הן אינן לומדות לחבר את החוויה שלהן בכל האמור בתשוקה, עוררות, ובפועל מתקשות לנהל משא ומתן על צרכיהן המיניים (FINE, 2006). מסרים אלו מתורגמים באופן ישיר לשאלות של מתבגרות החוששות מעצם הפיכתן לנערות צעירות, מעוררות מינית, סקרניות מינית ונהנות מינית. לדוגמא בת 16 שואלת: "לאחרונה התחלתי להיות חרמנית לעיתים קרובות. אני מפחדת לאונן או דברים כאילו, אני מרגישה כאילו אני עושה את זה כדי למלא חלל כלשהו בלב, כאילו משהו חסר. אני מרגישה לאחרונה לבד וחושבת שאולי זה מה שימלא אותי, אז נכנסתי לאתר כלשהו והתחלתי לדבר עם בנים .. אני לא מרגישה בנוח עם עצמי ככה, למרות שלבנות בנות 16 זה נורמלי נכון? אני נגעלת ולמרות זאת יש לי דחף לאונן ולדבר עם הבנים הללו בצורה הזאת .. תעזרי לי בבקשה אני לא רוצה להיות זונה. השאלה הזו תמיד מעוררות בי עצב, המחשבה שהמרחק מזנות היא כפסע מעוררות תדהמה. האין מצב בו נערה מתבגרת תחוה מיניות, סקרנות ואוננות כאלמנט טבעי?"

כינון מיניות בקרב מתבגרים

בשנת 2004 התפוצצה פרשה אודות "אונס" של נערים בידי אישה תושבת קרית גת, שנעצרה לאחר שקיימה יחסי מין אסורים עם מאות נערים, בפועל, המציאות חשפה מורכבות בסיפור כאשר הנערים עצמם תארו כיצד פנו אליה בכדי לרכוש ניסיון מיני ומעבר לקיום יחסי מין עמה הכו אותה. אחד העדויות חושף תסריט מצמרר "הלכנו שלושה חברים, לא אלה שהיו איתי קודם, נכנסנו לבית שלה וחבר שלי אמר לה: 'יאללה שרמוטה לכי לחדר', נקרעתי מצחוק אבל גם התפדחתי מזה. אבל היא צחקה והלכנו לחדר, שם ישר היא הורידה בגדים. ישבתי בצד וחברים שלי עשו אותה ביחד. קיללו אותה ונתנו לה מכות. בהתחלה רק על התחת אבל אחר כך חבר שלי נתן לה סטירה. אז היא

אמרה 'לא', אבל הוא צחק ואמר לה 'שתקי יא זונה'. הקטע שגם היא צחקה, הם עשו אותה כמו בסרט כחול ואז הם ישבו בצד ואני נכנסתי".

החוויה שאותו נער מדגים בטקסט הוא כיצד הנערים פועלים, עושים אותה, מתקתקים, נותנים בראש, מביאים בה בשפת המתבגרים, בעוד היא אובייקט, פאסיבי, נענית וחסרת קול, חסרת יכולת הגנה. הלחץ להיות יצורים מינים, כובשים, אקטיביים אינו מתאים כמובן לכל הנערים ויש המתקוממים כנגד הנרטיב אולם הם קולות בודדים בתוך מונוליטיות אחידה ומגובשת של תפיסות גבריות נוקשות וצרות. במקרה זה ניתן לראות כיצד הסרט הכחול, הופך להיות הרף אליו צריך לשאוף בכל האמור באינטראקציות מיניות. כך זה אמור להראות.

הלחץ החברתי להיות "גבר גבר" ביצועי, כובש, הטרוסקסואל מכביד ולא מאפשר בחירה, בשלות. יחד עם זאת מיניות היא מגוונת, מאתגרת ולא תמיד עומדת בסטנדרט של ציפיות חיצוניות.

לסיכום

העולם המיני הוירטואלי של מתבגרים מרגיש פעמים רבות מופקר, עולם נעדר פיקוח הורי, ללא עין בוחנת ומשגיחה של מבוגרים, בו הילדים והמתבגרים פועלים באופן אינטואיטיבי ללא יד מכוונת. בעולם של פנטזיה, יתכן שהוואקום ההורי – חינוכי היה מאפשר עולם של גילוי והנאה אולם זה אינו מתממש. התמימות והרכות שאני זוכרת מהסרט הלגונה הכחולה בו נער ונערה שנקלעו לאי בודד מגלים את מיניותם בחדווה ובכבוד אינו מתקיים. הטקסט עמו מתבגרים מתכתבים היום הוא בוטה, אלים, מציף ובעיקר ממכר.

מתבגרים מכוונים את מיניותם, זהותם ותפיסת האינטימיות שלהם אל מול המסכים, הם לומדים איך נראה קשר, חיזור וסקס מסרטים נטולי אינטימיות, אהבה, כבוד, הדדיות ואמצעי מניעה. ההשלכות הן הקצנה מגדרית של התנהגויות מיניות, כריכת מיניות בבושה, גועל ואשמה והסתגרות אחרי פגיעה, הצפה והתמכרות.

על פניו הפתרון המידי הוא חסימת אתרים, אולם זה לא מספיק. נדרש מהפך בשיח, מתן מענה רגשי לסקרנות הטבעית, לעוררות המתבקשת ובעיקר נוכחות הורית במרחבים וירטואליים. הורים המתעקשים לא לפתוח פרופיל בפייסבוק אינם מכירים את העולם של ילדיהם והפער הנוצר ביניהם גדל. אני לא אומרת שצריך להפוך להיות צרכנים כבדים של מסכים רק בשם ההורות, אבל כדאי להכיר את השפה, עולם התוכן, הסכנות והמשמעויות החברתיות של היות המתבגרים מחוברים וריטואלית למסך.

ברמה הפרקטית, אני מעודדת הורים לשבת לאכול (לפחות אחת לשבוע בערב) עם ילדיהם. לדבר איתם על נושאים ברומו של עולם, לייצר קשר עין, להראות להם מהי תקשורת אוהבת, מתעניינת, אותנטית, משמעותית בין אנשים אוהבים. לא לנהל את ההורות דרך המסכים. לווסת את הרגשות הסוערים של גיל ההתבגרות בחיבוק, במילים מרגיעות, במבט אוהב. אם הנער או הנערה מתחילים לצאת עם בן גילם, לעודד אותם להזמין אותו הביתה, להכיר אותו, להפוך אותו לחלק מהבית. לא לשמר קשר רק במסך, בוואטס אפ או בפנטזיה, אלא במציאות. להראות למתבגרים איך הופכים מישהו לחלק מהחיים בצורה הדרגתית ומשמעותית.

לי ראובני בר דוד

MSW מטפלת מינית מוסמכת ומטפלת זוגית בשיטת EFT מחברת הספר "מיטה וחצי מדריך
מיניות למתבגרים"

leereuveni@gmail.com